

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Iacobi Philippi Tomasini Sancti Georgij ab Alga Venetiarum Canonici Secularis De Donariis ac Tabellis Votivis Liber Singularis

Tomasini, Giacomo Filippo

Vtini, 1639

XXXIIX. Vota Immania, ac Nefaria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13253

CAPVT XXXVIII.

VOTA IMMANIA, ac Nefaria.

Tantum religio potuit suadere malorum! At quid religio? Mera potius versatilis ingenij commenta, imo deliramenta animi deficientis à vero Deicultu, quem quia deseruerunt prisca, verè & ipsorum culpa eos in reprobum sensum dedit iustissimus rerum arbiter. Inde non modò vanæ superstitionis plena hæctenus vidimus in speciem pietatis veterum VOTA, sed Immania quoq; ac nefaria iam sequuntur, imò, quod grauius, ab omni humanitate aliena. Quid enim crudelius, quam alieno & sæpe innocuo sanguine acisci cum Dijs, à quibus non nisi optima quæq; expectanda? Mirum tamen quàm se olim Nationes hodiè etiam cultissimæ hac immani barbarie miserè defœdarint! Armorum gloria rerumq; celeritate inprimis felix Cæsar Comm. VI. hanc in Gallis maximè notauit: *Natio est omnium Galloꝝ admodum deãta religionibus, atq; ob eam causam, qui sunt affecti grauioribus morbis, quiq; in prælijs, periculisq; versantur, aut pro victimis homines immolant, aut se immolatuꝝ vouent, ministrisq; ad ea sacrificia Druidibus utuntur, quod pro vita hominis, nisi vita hominis reddatur, non posse deoꝝ immortalium numen placari arbitrabantur, publicèq; eiusdem generis habent instituta sacrificia. Alij immani magnitudine simulacra habent, quorum contexta viminibus membra viujs hominibus complent, quibus succensjs, circumuenti flamma exanimantur homines. Supplicia eorum qui in furto, aut latrocinio, aut aliqua noxa sint comprehensi gratiora Dijs immortalibus esse arbitrantur. Sed cum eius generis copia deficit, etiam ad innocentium supplicia descendunt. Et mox: Hinc (Martij) cum prælio dimicare constituerunt, ea que bello ceperunt plerumq; deueniunt.*

Simile quid refert de Gothjs Iornandes Cap. v. Rerum Geth. Martem semper asperim a placare cultura. nam vittima eius mertes fuerunt captorum, opinantes bellorum præselem aptius humani sanguinis effusione placandum. Hinc præda primordia vouebantur, hinc trun-

cis

ois suspendebantur exunia. erat illi religionis prater ceteros insinuatus affectus, quum parenti deuotio nominis videretur impendi.

Rationem addit idem, quod Martem apud ipsos ortum putarent; unde rectè Virgilius:

Gradiumq; patrem Geticis qui praesidet aruis.

Cui pariter Thulitæ primum hominem offerebant, quem è bello cepissent. Quinimo ex Philaroli Historia refert Porphyrius, omnes Græcos æqualiter se litos victimas humanas mandare sacrificijs, antequam inimicos in bello aggredierentur. Ea de causa fortassis quia æstimabant mala à Malijs, quos humanis cædibus placari credebant. Vnde D. Augustinus de Ciuit. Dei Lib. 11. Cap. 17. Cum præsertim Labes, quem huiuscemodi rerum peritissimum prædicant & numina bona à numinibus malis ista etiam cultus diuersitate distinguunt, ut malos Deos propitiari cædibus, & tristibus supplicationibus asserat; bonos autem obsequijs lætis, atq; iocundis. Eodem ritu, tetra caligine detenti, Cimbri, Germani captiuorum cruore Deos placare conueuerant. Romulus quoque Acronem hostem Ioui vouit; de quo Propertius Lib. 1v. Eleg. xi.

spolium corrui ille Ioui.

Votis etiam hostilibus accedit, quod Hector Aiaci internecionem vouisset. Procopius Lib. 11. de Bello Gethico memorat, Francos etiam Christum colentes ad suum ævum sacrificasse homines. Lipsius quoque ad Tacitum notauit ex Lib. 1. Hist. Dietmari, Normannos & Danos quotannis Dijs suis nonaginta nouem homines mactasse. Hunc ipsum Anglis fuisse morem innuit Sidonius Apollinaris Lib. viii. Epist. vi. quod & Lituanos patrasse narrat Cromerus Lib. xv. Liunos etiam intellexit fortassis Radeuicus Lib. 111. Cap. 1. dum scribit, gentem Polonis finitam propè mare Balthicum à carnium humanarum esu non abstinuisse; quandoquidem nulla est huius immanitatis in historijs Danicis memoria, maximè quum à Danis Vandalia, Liuania, & forsan Lituania, mitiores cum Christiana pietate mores habeat, cuius beneficio eiusmodi feritatem sublatam credimus.

Porro

Porrò Theutato etiam Gallos & Germanos hostijs litasse scriptum reliquit Cæsar belli Gallici Lib. vi. Vnde Lucanus Phars. Lib. i.

Immitis placatur sanguine diro

Theutatus

Theutatus verò Mercurius est, quemadmodum ex Tacito de moribus Germanorum liquet, quem Ægyptij Thoth appellarunt. Ceterùm bello captiuos, cum ijs qui in acie occubuerant Victimæ loco viuos fuisse combustos significat Poeta, Æneidos xi. v. 81.

Vinxerat & post terga manus, quos mitteret umbris

Inferias, caeso sparsuros sanguine flammæ.

Tauri apud Scythas Dianæ pro votis Aduenas, & præsertim naufragos, immolabant. Hanc consuetudinem antiquissimam fuisse non solum in hostibus, sed etiam in peregrinis, ostendit Plutarchus in Parallelis: *Post Ilij excidium Diomedes in Africam maris strætibus eiectus est. Regnabat ibi Licus Martis filius qui peregrinos de more patri immolabat. Quod Busiris quoq; fecisse traditur à D. Aug. de Ciuit. Dei Lib. xviii. Cap. xii. Fortunæ Vltri-ci Rhamnienfes in Euboea gladio litasse Aduenas è veterum monumentis notauit Laurea Cereta inter eruditas sui æui mulieres Brixia clara, cuius pauca, quæ supersunt scripta, breui ab iniuria obliuionis asseremus. Prudentiori quidem consilio & maiori moderatione, ut refert Plut. Inst. Lacon. Lacedæmonij, cum callido consilio hostem vicissent, bouem Marti mactabant: si apertè, gallum: Duces asuefacientes ut non pugnaces modò, sed callidi etiam fierent: hos tamen Dianæ Orthiæ siue Tauricæ humano sanguine litasse refert Pausanias. Edito propterea oraculo iussi sunt aram humano sanguine cruentare. Cum autem immolarentur quemcumq; fors tetigerat, Lycurgus rem in adolescentum flagra commutauit.*

Arcadi Ioui puerum, Laodicei Mineruæ Virginem sacrificabant, cuius loco sua ætate substitutam fuisse Ceruam testatur Porphyrius. Apud Carthaginenses & Phœnices Principum Infantes, sicuti & apud Rhodios nobilium filios mactatos

Cc

ad

ad Aras nostrinus. Carthaginensibus autem consuetudinem hanc Gelo sustulit, qui prælio victis noluit pacem ante concedere quàm id quoque insertum esset conditionibus, eos finem facturos Saturno suos immolandi liberos ut videre est apud Plut. Comment. *De ijs qui sero à numine puniuntur.*

*Dumeti quoque (verba Porphyrij sunt Lib. I. I. de Abstinencia) in Arabia singulis annis puerum sacrificabant, quo sub terra sepulto utebantur simulacra loco. Curetæ Saturno pueros immolabant Porphyrio ibidem referente ex Ibero scriptore veteri: Baccho viuos homines alij: & apud Arcados puellæ ad necem flagellabantur. Et apud Egyptios Heliopoli mactabantur Iunoni tres homines explorati, non secus ac vituli, vegeti & laudabiles. Hanc immanitatem à Iudæis antiquitus migrasse è pluribus sacra scripturæ locis patet. Hinc Regius Propheta de ijs conqueritur Psalmo 105. *immolauerunt filios suos & filias suas dæmonijs: Amonitarum verò Idolo Moloch talibus hostijs litabantur: de quo plura apud Iudæorum Rabinos, quorum aliqui non combustos aut mactatos Pueros volunt, sed duabus pyris extractis, per illarum medium traductos solummodo & ad eum modum februatos esse, sacerdotibus Molochi id peragentibus, sed verè non modò traductos, sed crematos in Idoli sacrificium pueros illos affirmamus.**

Tantæ immanitatis originem hanc tradit Porphyrius de Abstin. Lib. I. I. *Ab initio Djs primitiæ è fructibus soluebantur, procedentes tandem tempore cum homines auita sanctitatis incurij, iam terra fruges non satis suppeditante, in tantam legitimorum alimèntorum penuriam peruenerunt, ut omni humanitate deposita sibi mutuo insilirent, atque carnes comederent. Tum multis precibus Deum inuocantes, ex se ipsis primitias primitiam soluerunt, non solum quod pulcherrimum habebant Djs consecrantes, sed etiam, quod supereminet omnem pulchritudinem, suos contribules in victimas alimèntes. Hominem epulandi gratia tamen neutiquam sacrificatum tradit idem loco iam pridem adducto: ubi varios simul humanæ victimæ ritus persequitur: quos à Diphilo Cypriorum Rege, & Amosi cereos homines*
sub-

subrogante, nec non apud Carthagenenses ab Iphicrate, euer-
 sos scribit, tandemq; ab Adriano Imperatore ex omni penè
 imperio sublato. Ac licet Romani nihil barbaricum aut in-
 usitatum facere consueuissent, incidente tamen bello Punico
 cum Annibale novos eiusmodi sacrorum ritus (ut vocat in
 Marcello Plutarchus) Sibyllini Oraculi iussu à Græcis acce-
 perunt. Quorum etiam meminit Lilius Lib. xxxi. & Pli-
 nius Lib. xxviii. Cap. xi. pariter & Lactantius Firmianus de
 Falsa Religione Lib. i. Cap. 21. *Nec Latoni quidem huius immani-
 tatis expentes fuerunt: si quidem Latialis Iuppiter etiam nunc sanguine co-
 litur humano.*

Verùm non Dijs tantùm humanis litare hostijs Græcorum
 mos fuit, sed defunctorum etiam Manibus itidem mactatis ho-
 minibus parentare solebant: Vnde apud Homerum Achilles
 in Patrocli funere:

Bis sex nobilium Troum de sanguine natos

His ego mactabo manibus, tibi amice, tuisq;

Manibus inferias, cinerum hic ad busta tuorum.

Idem Virgil. x. Æn.

Sulmone creatos

Quattuor hic iuuenes totidem quos educat Æfens

Viuentes rapit inferias, quos immolet umbris

Captiuoq; rogi perfundat sanguine flammæ.

Nec sanè defuerunt apud Romanos, referente Suetonio in
 Caligula Cap. xiv. qui depugnaturus se armis pro salute ægri (Impe-
 ratoris) quiq; capita sua titulo proposito vouerent.

Huc spectat illud Oraculi responsum de Callirhoe Baccho
 immolanda, ut Celidonij delirantes restituerentur, de quo
 plenius Iulianus Aurelianus de Cognomine Deor. Lib. iii.
 Cap. v. Quam in istis profanis Religionibus consecrandi mor-
 tes hominum consuetudinem nefandam Iulius Firmicus de
 Errore prophanarum Religionum iure sic taxat: *Quid sibi vult
 ista persuasio, ut diuinis rebus funestæ calamitatis ordo societur? Misera
 sunt qui profusione sacrilegi sanguinis cruentantur.*

Præter hæc Vota Immania, quæ cum sanguinis effusione fiebant, memorat & Vota nefaria Cicero pro Cluentio: *Quin etiam nocturna sacrificia quæ putant occultiora esse sceleratasq; preces, & nefaria Vota cognouimus.*

CAPVT XXXIX.

VOTATEMERARIA, & Iocosa.

Tolerabilior apud antiquos occurrit error eorum qui præcipiti animo sine rationis consilio nescio quem sibi fixerunt numinis cultum ineptijs plenum. Inter quos primus merito Idomeneus Cretensium Rex, cum naufragus ex voto filium sibi obuiam factum immolare Dijs vellet, illumq; perditum iret, à Cretensibus pulsus & patria eiectus fuit. De simili Agamemnonis Voto, qui Iphigeniam sibi natam Dianæ immolauerat, verè Tullius Officiorum I. I. Promissum potiùs haud faciendum, quàm tam tetrum facinus admittendum fuit. Tale fuit Votum Iephtæ Iudicum Cap. XI. quo vouerat se immolaturum quodcumq; reuertenti occurreret de domo eius. Quo nihil inferius est adhuc eorum institutum, quorum hæc verba in Actis Apostolorum Cap. XXIII. *Deuotione deuouemus nos ipsos nihil gustaturos, donec occidamus Paulum.* Diris nempe se deuouentes in necem Pauli Anathematis instar à Deo se deleri cupiebant, & fame interituros, nisi ipsum conficerent. Ferunt etiam Aratum Sicyonium, ne bello vinceretur, centena hominum capita se immolaturum vouisse.

Egregia est Pauli apud Festum obseruatio, qui ait: *Ver sacrum vouendi mos fuit. Magnis enim periculis aduerti vouebant, quacumq; proximo vere nata essent apud se animalia immolaturus. Sed cum crudele videretur pueros ac puellas innocentes interficere, perditos in adulta ætate velabant, atque ita extra fines suos exigebant.* qui Vernæ dicebantur, quemadmodum notauit Alexander ab Alexand.

Lib.